

Nr 6

Av herr **Rubin m.fl.**, om rätt för annan än utskottsledamot att närvara vid utskotts sammanträde.

Riksdagsledamoten är i riksdagen ombud för sina väljare och har i sitt arbete att verka för en sådan lösning av samhällsproblemen att väljarens synpunkter på olika frågor framföres och beaktas.

En väsentlig del av riksdagens arbete utföres i de olika utskotten. Det måste därför anses som önskvärt att varje riksdagsledamot beredes utskottsplats. Antal ledamöter och suppleanter i utskott har under de senaste decennierna diskuterats åtskilliga gånger. Numera har också de flesta riksdagsledamöter, genom att båda kamrarna regelbundet utnyttjat möjligheten att utse fler suppleanter än ordinarie ledamöter, kunnat beredas plats i något utskott. Flera riksdagsledamöter innehar ordinarie plats i ett utskott och dessutom suppleantplatser i andra utskott, medan ledamöter tillhörande minoritetsparti helt eller delvis är avstängda från allt utskottsarbete — detta senare ett förhållande som måste beklagas enär givetvis varje riksdagsledamot av sina väljare förutsättes rätt till arbete i Sveriges riksdag. Varje ledamots erfarenhet och arbetskraft måste enligt vår mening i möjligaste mån utnyttjas effektivt. Av samma mening lär grundlagsberedningen vara, när den i samband med förslag till en enkammarriksdag förordar att varje riksdagsledamot erhåller utskottsplacering.

Enligt vår mening måste det anses vara av stor nytta för ett utskotts arbete, när det behandlar motioner, om det kan direkt från motionär inhämta kompletterande upplysningar rörande motionen och dess syften. För en motionär måste det vara av värde att kunna följa diskussionen och handläggningen av motionen i utskottet. Redan nu äger utskotten möjlighet att låta motionär personligen inför utskottet redogöra för sin motions innebörd och syfte. Det hör tyvärr till undantagen att ett utskott anmodar motionär att närvara som sakkunnig i utskottet vid motions behandling. Ej heller är brukligt att motionär själv begär att få komma som sakkunnig till utskott. Motionär är i allmänhet ej informerad om när en motion behandlas i vederbörande utskott.

Det har sagts, att "skall en riksdagsman . . . ha någon möjlighet att inverka på beslutet" i ett ärende, "måste han strängt taget ha varit med om beslutet i utskottet". Även om yttrandet, fällt av en riksdagsledamot med snart 20 års erfarenhet av riksdagsarbete, kan förefalla något överdrivet, måste dock som tidigare framhållits konstateras att en väsentlig del av riksdagens arbete utföres i utskotten och att det därför måste anses demokratiskt riktigt att riksdagsledamot, som inte erhållit plats i utskott, kan när han så önskar och hinder icke möter beredas tillfälle

närvara vid ett utskotts sammanträden. För närvarande finns i riksdagsstadgan (§ 22) en bestämmelse, enligt vilken talmännen äger tillträde i utskotten, dock utan rätt att deltaga i överläggningarna och besluten. En motsvarande regel utvidgad att gälla riksdagsledamöterna i allmänhet finge av praktiska skäl göras beroende av utskottets medgivande från fall till fall. En generös tillämpning synes dock naturlig.

Med stöd av vad som sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådana ändringar av riksdagsstadgan, att riksdagsledamot gives tillfälle att deltaga i utskotts överläggningar, då av honom väckt motion är föremål för behandling i utskottet, samt

att utskott även eljest får möjlighet att bereda riksdagsledamot som icke är ledamot eller suppleant av utskottet tillfälle att i särskilt fall övervara utskottets sammanträden.

Stockholm den 12 januari 1967

Bertil Rubin (mbs)

Mårten Werner (h)

Sten Sjöholm (fp)

Sven Hector (k)

Yngve Hamrin (fp)

i Jönköping
